

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 5Co/264/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3816208721
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 03. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Denis Vékony
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2019:3816208721.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Denisa Vékonyho a sudkýň JUDr. Eriky Zajacovej a JUDr. Márie Vrtochovej vo veci žalobcu: KOOOPERATIVA poisťovňa, a.s., Vienna Insurance Group, so sídlom Štefanovičova 4, Bratislava, IČO: 00 585 441, zastúpeného Advokátskou kanceláriou Legal Cases s.r.o., so sídlom Alžbetínske námestie 328, Dunajská Streda, IČO: 36 720 097 proti žalovaným 1/ E. S., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XXX, A., 2/ D. S., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XXX, A., 3/ E. P., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XXX, A., žalovaní 1/, 2/ a 3/ zastúpení JUDr. Jaroslavom Hujíkom, advokátom, so sídlom Hviezdoslavova 3, Prievidza, 4/AVET-C, spol. s.r.o., so sídlom Košťany nad Turcom 348, IČO: 00 585 441, zastúpenému JUDr. Jaroslavom Kevickým, advokátom, so sídlom P. Mudroňa 45, Martin, o žalobe na obnovu konania vo veci žalobcov 1/ E. S., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XXX, A., 2/ D. S., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. 195, A., 3/ E. P., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XXX, A., zastúpených JUDr. Jaroslavom Hujíkom, advokátom, so sídlom Hviezdoslavova 3, Prievidza proti žalovaným 1/ AVET-C, spol. s.r.o., so sídlom Košťany nad Turcom 348, IČO: 00 585 441, zastúpeného JUDr. Jaroslavom Kevickým, advokátom, so sídlom P. Mudroňa 45, Martin a 2/ KOOOPERATIVA poisťovňa, a.s., Vienna Insurance Group, so sídlom Štefanovičova 4, Bratislava, IČO: 00 585 441, o zaplatenie 30.000,- eur, vedenom na Okresnom súde Prievidza pod sp. zn. 7C/69/2011, taktó

rozhodol:

Odvolačí súd rozsudok súdu prvej inštancie č.k. 4C/136/2016-61 zo dňa 12. júna 2018 v spojení s doplniacím rozsudkom č.k. 4C/136/2016-62 zo dňa 12. júla 2018 p o t v r d z u j e .

Žalovaní 1/, 2/, 3/ a 4/ m a j ú proti žalobcovi n á r o k na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom v spojení s doplniacím rozsudkom súd prvej inštancie žalobu žalobcu na obnovu konania zamietol /výrok I./ a rozhodol, že E. S., D. S., E. P., oprávnení spoločne a nerozdielne, majú proti žalobcovi obnovy konania nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % /výrok II./ a žalovaný 4/ má proti žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % /výrok doplniaceho rozsudku/. Na odôvodnenie tohto rozhodnutia súd prvej inštancie uviedol, že žalobca KOOOPERATIVA poisťovňa, a.s., Vienna Insurance Group sa podanou žalobou domáhal povolenia obnovy konania vedeného na Okresnom súde Prievidza pod sp. zn. 7C/69/2011 a následne (po povolení obnovy konania) rozhodnutia v danej veci tak, že návrh žalobcov sa voči nemu, ako žalovanému 2/ zamieta. Uviedol, že rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne č.k. 6Co/609/2014-482 zo dňa 27.01.2015 bol potvrdený rozsudok Okresného súdu Prievidza č.k. 7C/69/2011-409 zo dňa 21.02.2014, ktorým boli spolu so žalovaným 1/ AVET-C, spol. s.r.o. zaviazaní zaplatiť žalovanej 1/ (v konaní, o obnovu ktorého žiada v postavení žalobkyne 1/) 17.000,- eur, žalovanému 2/ (v konaní, o obnovu ktorého žiada v postavení žalobcu 2/) 4.500,- eur a žalovanej 3/ (v konaní, o obnovu ktorého žiada v postavení žalobkyne 3/) 4.500,- eur s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu plnenia povinnosť

druhého žalovaného. Prvoinštančný súd vychádzal vo svojom rozhodnutí pri zodpovednosti žalobcu zo zákona o povinnom zmluvnom poistení a únieového práva a mal za to, že tzv. motorové smernice európskeho práva vyžadujú, aby zodpovednosť za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla bola pokrytá poistením v celom rozsahu a preto nie je možné z poistného krytia vylúčiť peňažnú náhradu za spôsobenie nemajetkovej ujmy pozostalej osobe po obeti dopravnej nehody. Odvolací súd svojím rozhodnutím potvrdil vecnú správnosť rozhodnutia prvoinštančného súdu. Žalobca poukázal na to, že dňa 31.03.2016 vydal v dovolacom konaní Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok sp. zn. 3Cdo/301/2012, v ktorom vyriekol, že poisťovňa nie je pasívne legitimovaným subjektom v konaniach pozostalých po obetiach dopravných nehôd o náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenú usmrtením ich blízkej osoby pri dopravnej nehode. Dovolací súd rozhodol rovnako aj v konaní sp. zn. 8Cdo/219/2016 z 15.05.2017. Aj tu najvyšší súd ustálil, že ani po rozhodnutí ESD vo veci Haas a Haasová poisťovne nie sú pasívne legitimovaným subjektom konania o náhradu nemajetkovej ujmy, nakoľko priamy účinok smerníc nie je možné uplatňovať voči fyzickým a právnickým osobám a nepriamy účinok formou eurokonformného výkladu nie je možné v danej veci uplatniť, nakoľko škoda a majetková ujma sú odlišné právne inštitúty. Uvedené rozsudky boli najvyšším súdom vydané po právoplatnom skončení veci sp.zn. 7C/69/2011 o obnovu ktorého konania žiada, a vzhľadom na túto skutočnosť žalobca obnovy konania nemohol tieto rozhodnutia bez svojej viny použiť v pôvodnom konaní a vzhľadom na záväzný obsah dovolacích rozhodnutí najvyššieho súdu je žalobca obnovy konania v oprávnenom presvedčení, že uvedené dôkazy môžu privodiť pre neho priaznivejšie rozhodnutie v tejto veci.

2. Súd prvej inštancie vo veci vykonal dokazovanie a zistil, že rozsudkom Okresného súdu Prievidza č.k. 7C/69/2011-409 zo dňa 21.02.2014 vo veci žalobcov 1/ E. S., 2/ D. S. a 3/ E. P. proti žalovaným 1/ AVET-C, spol. s.r.o. a 2/ KOOOPERATIVA poisťovňa, a.s., Vienna Insurance Group o zaplatenie 30.000,- eur, boli žalovaní 1/ a 2/ zaviazaní zaplatiť žalobkyňi 1/ 17.000,- eur, žalobcovi 2/ 4.500,- eur a žalobkyňi 3/ 4.500,- eur s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu plnenia povinnosť druhého žalovaného. V prevyšujúcej časti bola žaloba zamietnutá. Žalobcovia 1/, 2/ a 3/ si v danej veci uplatnili právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka s odôvodnením, že dňa 23.02.2009 zamestnanec žalovaného 1/ ako vodič motorového vozidla, ktorého prevádzkovateľom bol žalovaný 1/, v dôsledku neprispôsobenia jazdy, stavu a povahy vozovky a svojim schopnostiam, prešiel na ceste pred obcou Liešťany v smere od Valaskej Belej do protismeru, kde narazil do motorového vozidla, ktoré riadil JUDr. E. S., ktorý zraneniam utrpým pri dopravnej nehode podľahol. Žalobkyňa 1/ bola manželkou JUDr. Miroslava Rendeka, žalobcovia 2/ a 3/ jeho deťmi. Prvoinštančný súd vo veci rozhodol s odkazom na § 11, § 13 Občianskeho zákonníka, na § 4 ods. 2 zákona č. 381/2001 Z.z., na § 15 ods. 1 tohto zákona, na motorové smernice a na rozsudok Súdneho dvora vo veci C-22/12 (Haasová) a uzavrel, že žalobcami požadovaná náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka spadá do rozsahu povinného zmluvného poistenia zodpovednosti žalovaného 1/ za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla podľa zákona č. 381/2001 Z.z. a teda že žalovaný 2/ je tiež pasívne legitimovaným subjektom v danom konaní. Na odvolanie žalovaných Krajský súd v Trenčíne svojím rozsudkom č.k. 6Co/609/2014-482 zo dňa 27.01.2015 rozsudok okresného súdu potvrdil. Odvolací súd uzavrel, že žalovaný 1/ je primárnym nositeľom hmotnoprávnej povinnosti vyplývajúcej zo zodpovednosti za škodu, t.j. nahradí škodu vrátane nemajetkovej ujmy a že žalovaný 2/ sa stal nositeľom povinnosti na zaplatenie náhrady na základe skutočnosti, že s ním žalovaný 1/ uzavrel poistnú zmluvu. Žalovaný 1/ objektívne zodpovedá za škodu spôsobenú prevádzkou dopravných prostriedkov vyvolanú zvláštnou povahou tejto prevádzky podľa § 427 Občianskeho zákonníka a tým aj za škodu z dôvodu nemajetkovej ujmy spôsobenej prevádzkou dopravných prostriedkov na chránených osobnostných právach. Pre posúdenie otázky pasívnej legitímácie žalovaného 2/ ako poisťovateľa žalovaného 1/, je rozhodujúce vyriešenie otázky, čo treba rozumieť pod pojmom škoda použitým v zákone o povinnom zmluvnom poistení, najmä v ustanovení § 4 ods. 2 zákona, ktorý upravuje vecný rozsah poistného krytia. Uzavrel ďalej, že v slovenskom právnom prostredí, ktoré je súčasťou európskeho spoločenstva práva, je potrebné vykladať pojem škoda eurokonformne. Rozhodujúci v danej veci je rozsudok ESD C-22/12 vo veci Haasová a odkaz na prijatých 5 európskych smerníc týkajúcich sa povinného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel, neskôr konsolidovaných Smernicou 2009/103. K námietke žalovaného 2/, že smernice nemajú priamy účinok a pre svoju záväznosť voči fyzickým a právnickým osobám vyžadujú transponovanie do vnútroštátneho poriadku, odvolací súd uviedol, že táto charakteristická smernica nič nemení na potrebe uplatňovania princípu prednosti práva ES pred národným poriadkom za každých okolností. Aj v prípade, že nedochádza k priamej aplikácii konkrétnej právnej normy ES, to znamená, keď sa na určitý právny prípad aplikuje norma vnútroštátna, mala by

byť interpretovaná a použitá v súlade s právom ES (tzv. nepriamy účinok práva ES). Z judikatúry ESD vyplýva, že členské štáty musia pri výkone svojich právomocí v tejto oblasti rešpektovať právo únie a že vnútroštátne ustanovenia, ktoré upravujú náhradu škodu pri dopravných nehodách spôsobených prevádzkou motorových vozidiel nemôžu odňať smernici jeho potrebný účinok. Aj z rozsudku ESD vo veci Haasová z bodu 55 taktiež vyplýva, že pojem škody treba vykladať extenzívne v tom zmysle, že tento pojem zahŕňa aj náhradu nemajetkovej ujmy z titulu občianskoprávnej zodpovednosti za zásah do osobnostných práv pozostalých, spočívajúcich v zásahu do práv na súkromný a rodinný život spôsobený usmrtením blízkej osoby pri prevádzke dopravných prostriedkov. V danom bode totiž ESD nehovorí o samostatnom od pojmu škoda oddelenom pojme nemajetkovej ujmy, ale hovorí o „škode z dôvodu nemajetkovej ujmy“. Z tohto slovného spojenia je zrejmé, že aj v prípade nemajetkovej ujmy ide o škodu. K ďalšej námietke žalovaného 2/ vo vzťahu k poslednej vete za čiarkou vo výroku rozsudku ESD vo veci Haasová, ktorá stanovuje podmienku, za ktorej je náhrada nemajetkovej ujmy predmetom krytia z povinného poistenia „...ak vnútroštátne právo uplatniteľné v spore vo veci samej upravuje jej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu? odvolací súd uviedol, že to, že ustanovenia § 11 a 13 slovenského Občianskeho zákonníka sú týmto požadovaným „vnútroštátnym právom uplatňovaným na základe zodpovednosti za škodu“, skonštatoval ESD v bode 56 svojho rozsudku. Za rozhodujúci pre uvedené konštatovanie považoval podľa bodu 59 fakt, že zodpovednosť poisteného vznikla na základe dopravnej nehody a mala občianskoprávnu povahu. Odvolací súd tak uzavrel, že vo svetle eurokonformného výkladu ustanovenia § 4 ods. 2 zákona o povinnom zmluvnom poistení potom platí, že náhrada škody z dôvodu nemajetkovej ujmy spadá do rozsahu krytia povinným zmluvným poistením zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou dopravného prostriedku, a preto žalovaný 2/ je ako poisťovateľ zodpovednosti žalovaného 1/ za škodu pasívne vecne legitimovaným subjektom, ktorému na základe § 15 ods. 1 veta prvá zákona o povinnom zmluvnom poistení vznikla povinnosť uhradiť škodu žalobcom. Rozsudok prvostupňového súdu v spojitosti s potvrdzujúcim rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne nadobudol právoplatnosť dňa 24.03.2015. V danej veci bolo žalovanými 1/ a 2/ podané dovolanie, o ktorom rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením č.k. 1Cdo/523/2015-623 zo dňa 12.07.2017 tak, že konanie o dovolaní žalovanej 1/ zastavil a dovolanie žalovanej 2/ odmietol. Z odôvodnenia rozhodnutia dovolacieho súdu vyplýva, že dovolacie konanie o dovolaní žalovaného 1/ bolo zastavené vzhľadom na späťvzatie dovolania v danej veci. Dovolanie žalovanej 2/ bolo odmietnuté, pretože by bolo prípustné iba vtedy, ak by konanie, ktoré jeho vydaniu predchádzalo, malo niektorú z väd uvedených v § 237 ods. 1 písm. a) až g) zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok /ďalej len O.s.p./, pričom takúto vadu konania dovolací súd nezistil.

3. Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudkom vo veci sp.zn. 3Cdo/301/2012 zo dňa 31.03.2016 zamietol dovolanie žalobcov - fyzických osôb, ktoré sa v spore domáhali od poisťovne náhrady nemajetkovej ujmy s poukazom na zodpovednosť poisťovne za vzniknutú nemajetkovú ujmu pri dopravnej nehode, pri ktorej došlo k usmrteniu manžela a otca žalobcov. Prvoinštančný súd žalobu voči poisťovni zamietol. Odvolací súd rozhodnutie rozsudku súdu prvého stupňa potvrdil a pripustil dovolanie v otázkach, či 1/ poisťovňa je v spore pasívne legitimovaná na plnenie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch za zásah do osobnostných práv žalobcov (práva na súkromný a rodinný život) spôsobený úmrtím ich blízkej osoby pri dopravnej nehode podľa § 4 ods. 2 písm. a), § 15 ods. 1 veta druhá zákona č. 381/2001 Z.z. a ak nárok žalobcov nie je možné priznať podľa zákona č. 381/2001 Z.z., 2/ či súd o uplatnenom nároku môže rozhodnúť podľa článku 7 ods. 5 Ústavy Slovenskej republiky priamou aplikáciou smernice Európskeho parlamentu a Rady 2009/103/ES zo dňa 16.09.2009 v spojení s rozhodovacou činnosťou Súdneho dvora. K prvej dovolacej otázke dovolací súd v rozsudku vo veci sp. zn. 3Cdo/301/2012 uviedol, že otázka pasívnej legitimácie poisťovne v konaní o náhradu nemajetkovej ujmy podľa § 13 a nasl. Občianskeho zákonníka za zásah do ich osobnostných práv pozostalých spôsobený usmrtením blízkej osoby pri dopravnej nehode a ich krytia z povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla v zmysle zákona č. 381/2001 Z.z. už bola v rozhodovacej činnosti najvyššieho súdu riešená, a to uznesením z 20.04.2011 sp. zn. 4Cdo/168/2009. Z uvedeného rozhodnutia vyplýva záver o nedostatku pasívnej legitimácie poisťovne s poukazom na výklad ustanovenia § 4 ods. 2 písm. a) zákona č. 381/2001 Z.z., v zmysle ktorého plnenie z povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla sa nevzťahuje na nárok navrhovateľa na náhradu nemajetkovej ujmy vyplývajúcej z § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka a uzavrel, že dovolací súd v posudzovanej veci nezistil dôvody na odklon od uvedeného názoru, ktorý považuje za opodstatnený aj v prejednávanej veci. Ďalej najvyšší súd uviedol, že predpokladom pre vyriešenie otázky pasívnej legitimácie poisťovne je posúdenie správnosti výkladu § 4 ods. 2 písm. a) zákona č. 381/2001 Z.z.. Povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla je predmetom úpravy zákona č. 318/2001 Z.z.

(lex specialis). Vzťah tohto zákona k všeobecnej právnej úprave, ktorou je Občiansky zákonník, je vymedzený v § 1 ods. 2, podľa ktorého ak tento zákon neustanovuje inak, vzťahujú sa na poistenie zodpovednosti osobitné predpisy, to znamená, že ak zákon č. 381/2001 Z.z. neustanovuje inak, treba aplikovať osobitné predpisy, teda ustanovenia Občianskeho zákonníka (§ 788 a nasl.) prípadne ďalšie ustanovenia Občianskeho zákonníka, ak § 788 Občianskeho zákonníka neustanovuje inak. Podľa dovolacieho súdu ustanovenie § 4 ods. 2 zákona č. 381/2001 Z.z. vymedzuje rozsah poistného krytia, a to tým spôsobom, že pod písmenami a) až d) obsahuje taxatívny výpočet prípadov, na ktoré sa vzťahuje poistné krytie a ktoré sú z hľadiska rozlíšenia toho, čo sa odškodňuje, zhodné s právnou úpravou spôsobu a rozsahu náhrady škody spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel obsiahnutej v Občianskom zákonníku (§ 442 a nasl.). Z takto vymedzeného rozsahu poistného krytia je zrejmé, že rozlišuje vecnú škodu, ktorá je v Občianskeho zákonníka upravená v § 443 a škodu na zdraví, ktorú upravujú ustanovenia § 444 - §449a Občianskeho zákonníka. Zákon č. 381/2001 Z.z. a ani Občiansky zákonník pojem škody nedefinuje, hoci pokiaľ ide o skutočnú škodu a ušlý zisk, bežne tieto pojmy na rôznych miestach používa. Uvedené je tak prenechané občianskoprávnej teórii a súdnej praxi. Tie celkom zhodne za škodu v zmysle občianskeho práva považujú každú majetkovú (materiálnu - hmotnú) ujmu (stratu), ktorú možno objektívne vyjadriť (vyčíslieť) peniazmi. Občiansky zákonník nezahrňuje pod pojem škody i nemajetkovú ujmu. Táto sa ale podľa platného právneho stavu odškodňuje len v prípadoch osobitne ustanovených v § 444. V rámci náhrady škody, resp. ujmy na zdraví Občiansky zákonník priznáva na základe výslovnej úpravy § 444 poškodenému jednorazové peňažné odškodnenie za vzniknutú nemajetkovú ujmu. Táto spočíva jednak vo vytrpených bolestiach, jednak v sťaženi spoločenského uplatnenia. Pojem náklady spojené s liečením a pri usmrtení primerané náklady spojené s pohrebom upravené v § 449 ods. 1 nie je možné vykladať tak, že by pod tento pojem mala patriť aj náhrada nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obeti usmrtených pri dopravnej nehode. Dovolací súd tak dospel k záveru, že povinným zmluvným poistením zodpovednosti za škodu je krytá výlučne škoda, nie nemajetková ujma za zásah do osobnostných práv poškodených osôb v zmysle § 13 Občianskeho zákonníka. Dovolací súd sa stotožnil so záverom odvolacieho súdu, že pri nárokoch podľa § 13 Občianskeho zákonníka je možné uplatňovať si nemajetkovú ujmu len voči osobe, ktorá sa takéhoto zásahu do integrity osobnosti dopustila, čo vo vzťahu k poisťovni nie je splnené. Dovolací súd v prípade prvej dovolacej otázky poukázal na závery rozsudku najvyššieho súdu z 20.04.2011 sp. zn. 4Cdo/168/2009 a uzavrel, že nevhľadal dôvod na odlišný výklad § 4 ods. 2 písm. a) zákona č. 381/2001 Z.z. ani po rozhodnutí Súdneho dvora rozsudkom C-22/12 vo veci Katarína Haasová, a to s poukazom na právnu vetu tohto rozsudku k článku 3 ods. 1 prvej smernice, článku 1 ods. 1 a 2 druhej smernice a článku 1 prvého oddielu tretej smernice, že tieto sa majú vykladať v tom zmysle, že povinné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obeti usmrtených pri dopravnej nehode, ak jej náhradu na základe zodpovednosti poistenej za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v spore vo veci samej. Podľa dovolacieho súdu SD v rozsudku nevyložil, či v rámci posudzovanej vnútroštátnej právnej úpravy poistného krytia povinného zmluvného poistenia je zahrnutá aj náhrada nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode alebo nie. Súdny dvor iba uviedol, ako by mala úprava tejto otázky vo vnútroštátnom práve v súlade s komunitárnou úpravou vyzerať. K druhej dovolacej otázke dovolací súd uviedol, že priamy účinok (článok 1 ods. 1 druhej smernice, resp. článok 3, štvrtý pododsek smernice č. 2009/103/ER) o poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel a o kontrole plnenia povinnosti poistenia tejto zodpovednosti, ktorá nahradila prvú smernicu, druhú smernicu a tretiu smernicu, je vylúčený.

4. Ústavný súd Slovenskej republiky uznesením č.k. III. ÚS 666/2016-36 zo dňa 11.10.2016 sťažnosť obchodnej spoločnosti KOOOPERATIVA poisťovňa, a.s., Vienna Insurance Group odmietol ako zjavne neopodstatnenú. Sťažnosťou žalobca namietal porušenia svojho základného práva vlastníť majetok, základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivé súdne konanie rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne č.k. 6Co/609/2014-482 z 27.01.2015, teda odvolacím súdom vo veci Okresného súdu Prievidza sp. zn. 7C/69/2011, t.j. v konaní, ktorého obnovy sa žalobca domáha. Ústavný súd v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že úlohou ústavného súdu pri poskytovaní ústavnosúdnej ochrany základnému právu sťažovateľa na súdnu ochranu nie je vysloviť jediný možný a jediný správny názor na problematiku interpretácie pojmu „škoda“ použitého v zákone o povinnom zmluvnom poistení, ale dospieť k jednoznačnému záveru o tom, či sa krajský súd pri podávaní výkladu predmetného pojmu nedopustil takej svojvôle, ktorá by bola v zjavnom nesúlade so zaužívanými výkladovými praktikami, popierala by pravidlá formálnej logiky a extrémne by vybočovala z účelu a zmyslu relevantnej právnej úpravy. Ústavný súd vzal do úvahy fakt plynúci z obsahu sťažnosti poisťovne spočívajúci v poznaní pretrvávajúcej nejednotnosti judikatúry slovenských všeobecných súdov k spornej

právnej otázke a nezanedbateľný význam dotknutých právnych súvislostí pre ustálenie konkrétnejších obrysov uplatňovania princípu prednosti úniijného práva slovenskými vnútroštátnymi orgánmi. Uviedol ďalej, že esenciou danej sťažnosti je právny názor sťažovateľa (žalobcu obnovy konania v tejto veci), podľa ktorého pojem „škoda“ použitý v Občianskom zákonníku, ani pojem „škoda na zdraví“ použitý v zákone o povinnom zmluvnom poistení nezahŕňa nemajetkovú ujmu, ktorú má na mysli Občiansky zákonník v § 11-13, a preto takáto nemajetková ujma nie je krytá povinným zmluvným poistením podľa zákona o povinnom zmluvnom poistení. S poukazom na článok 7 ods. 2 ústavy uviedol, že za určitých okolností slovenské orgány aplikujúce právo (aj súdy) musia skúmať nielen vôľu zákonodarcu, ale aj vôľu úniijného tvorca zodpovedajúcej právnej regulácie, ktorá je z hľadiska právnej relevancie úpravy správania subjektov práva v právnych vzťahoch postavená na roveň, ba niekedy aj nad vôľu zákonodarcu. Táto požiadavka má svoj základ v samotnej ústave, ktorá v čl. 144 ods. 1 sudcom pri rozhodovaní nepredpisuje len viazanosť zákonom ako kvalifikovaným výsledkom realizácie vnútroštátnej zákonodarnej moci, ale aj viazanosť ústavou i samotnou medzinárodnou zmluvou podľa článku 7 ods. 2 ústavy. Ústavný súd zdôraznil, že povinnosťou slovenského vnútroštátneho súdu je nielen ústavne konformná, ale aj eurokonformná interpretácia zákonov. Fakt vstupu Slovenskej republiky do Európskej únie je zásadným prelomom v procese kontinuálneho vývoja právneho poriadku i jeho interpretácie, pretože okrem vnútroštátneho zákonodarcu (ktorý vytvoril koncept materiálneho poňatia škody v čase, keď integráciu do EÚ nebolo možné ani len predpokladať) je doň oprávnený svoju vôľu presadzovať aj úniijný normotvorca. Smernice EÚ sú typické absenciou priamej uplatniteľnosti voči fyzickým osobám a právnickým osobám v jednotlivých členských štátoch (čl. 288 ods. 3 Zmluvy o fungovaní Európskej únie). Štandardným prostriedkom dosahovania cieľa stanoveného smernicou je zmena právnej úpravy, ku ktorej pristúpi vnútroštátny zákonodarcu. Avšak pre prípad, že túto svoju povinnosť nespĺní, vyvinula rozhodovacia prax Súdneho dvora EÚ teóriu priameho účinku smerníc a nepriameho účinku smerníc. V tomto prípade priamy účinok dotknutých smerníc neprichádza do úvahy, a to vzhľadom na závery rozsudku Súdneho dvora vo veci Marshall (C-152/84). Možno v tomto prípade uvažovať len o nepriamom účinku smerníc s poukazom na rozhodnutie Súdneho dvora vo veci Marleasing SA (C-106/89), podľa ktorého pri aplikácii vnútroštátneho práva bez ohľadu na to, či aplikované ustanovenia boli schválené pred alebo po smernici, vnútroštátny súd povolaný na výklad vnútroštátneho práva je povinný interpretovať ho, nakoľko je to možné vo svetle dikcie (textu) a účelu smernice, aby sa dosiahol výsledok sledovaný smernicou, a tým zabezpečil súlad s tretím odsekom čl. 189 Zmluvy o založení EHS (čl. 288 ods. 3 Zmluvy o fungovaní EÚ). Nepriamy účinok smerníc Súdny dvor ešte konkrétnejšie objasnil vo veci Pfeiffer a ďalší (C-397/01 až 403/01). V kontexte rozhodnutia Súdneho dvora vo veci C-22/2012 Ústavný súd SR uviedol, že ak slovenský zákonodarcu do zákonného pojmu „škoda“ použitého v zákone o povinnom zmluvnom poistení, a teda do rozsahu poistenia zodpovednosti za škodu v zmysle uvedeného zákona nezahrnul aj nemajetkovú ujmu a jej poistné krytie, dostáva sa vzhľadom na záväzný výklad zodpovedajúcich smerníc (v súčasnosti konsolidovaných smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2009/103/ES) o poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel a o kontrole plnenia povinnosti poistenia tejto zodpovednosti do rozporu so zámerom tvorca úniijnej právnej regulácie identifikovaným Súdny dvorom. Všeobecné súdy konajúce v sťažovateľovej veci boli preto povinné skúmať možnosť implementácie eurokonformného výkladu prostredníctvom tzv. nepriameho účinku relevantnej úniijnej regulácie. Okresný i krajský súd dospeli takto k záveru o možnosti extenzívneho výkladu pojmu „škoda“ použitého v zákone o povinnom zmluvnom poistení. Ústavný súd tento ich záver nepovažuje za arbitrárny, ani inak ústavne neudržateľný. Ústavný súd poukázal na bod 58 odôvodnenia rozsudku Súdneho dvora, v ktorom SD konštatuje, že české i slovenské vnútroštátne hmotné právo zodpovednosti za škodu sa vzťahuje aj na náhradu nemajetkovej ujmy, a to s ohľadom na skutočnosť, že zodpovednosť za nemajetkovú ujmu vznikla na základe dopravnej nehody a má občianskoprávnu povahu. Takto Súdny dvor odpovedal nepriamo na otázku, či slovenské vnútroštátne právo upravuje náhradu nemajetkovej ujmy na základe zodpovednosti poisteného za škodu. Zhrňujúco ústavný súd vo svojom rozhodnutí konštatoval, že úlohou okresného súdu i krajského súdu pri rozhodovaní žalovaného sporu bolo jednoznačne ustáliť, či extenzívny výklad pojmu „škoda“ použitého v zákone o povinnom zmluvnom poistení bude viesť k aplikácii práva contra legem, alebo či, naopak, zaužívané výkladové postupy a rešpektovanie súvislostí dotknutých právnych inštitútov a kategórií umožňuje zmysluplne zahrnúť pod zákonnú terminológiu aj nemajetkovú (imateriálnu) ujmu a probovanú in abstracto v ustanoveniach Občianskeho zákonníka o ochrane osobnosti. Krajský súd i okresný súd sa priklonili k druhej z vymenovaných možností a ústavný súd to nepovažuje za prejav svojvoľne vedúcej k ústavnej neudržateľnosti. Ústavný súd ďalej doplnil, že nemá dôvod odchyliť sa od svojho meritórneho postoja vyjadrenom v predchádzajúcich uzneseniach odmietajúcich sťažnosti sťažovateľa (žalobcu obnovy konania) ako zjavne neopodstatnené, ani na

podklade rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 31.03.2016 vo veci sp. zn. 3Cdo/301/2012. Doplnil, že najvyšší súd v danom rozhodnutí viazaný položenými otázkami zásadného právneho významu nebol nútený urobiť záver, či pojmy použité v zákone o povinnom zmluvnom poistení sú interpretovateľné extenzívne s cieľom maximálnej možnej miery rešpektovania cieľov relevantných smerníc ako predpisov sekundárneho práva. Preto časť dôvodov najvyššieho súdu je z hľadiska nepriameho účinku Smernice pomocou eurokonformného výkladu nepoužiteľná.

5. Uvedené zistené skutočnosti súd prvej inštancie posúdil podľa § 228 ods. 1 písm. a), § 230 ods. 1 O.s.p. a podľa § 397 písm. a), § 400, § 414 v spojení s § 470 ods. 1 a 2 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) a dospel k záveru, že žaloba žalobcu na obnovu konania je nedôvodná. Žaloba žalobcu na obnovu konania smeruje proti právoplatnému rozsudku Okresného súdu Prievidza č.k. 7C/69/2011-409 zo dňa 21.02.2014 v spojitosti s potvrdzujúcim rozhodnutím Krajského súdu v Trenčíne č.k. 6Co/609/2014-482 zo dňa 27.01.2015, ktorý nadobudol právoplatnosť 24.03.2015. Týmto rozsudkom bol žalobca ako žalovaný 2/ zaviazaný (spoločne s tam žalovaným 1/ AVET-C, spol. s.r.o.) zaplatiť žalovanej 1/ (tam žalobkyni 1/) 17.000,- eur, žalovanému 2/ (tam žalobcovi 2/) 4.500,- eur a žalovanej 3/ (tam žalobkyni 3/) 4.500,- eur a v prevyšujúcej časti bola žaloba zamietnutá. Krajský súd v Trenčíne svojím rozsudkom č.k. 6Co/609/2014- 482 zo dňa 27.01.2015 rozsudok okresného súdu potvrdil. Z právoplatného rozhodnutia Okresného súdu Prievidza potvrdeného Krajským súdom v Trenčíne teda vyplýva, že bolo rozhodnuté v neprospech žalobcu, ktorý sa domáha obnovy konania. Žalobca ako dôvod obnovy konania uviedol existenciu rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vo veci sp. zn. 3 Cdo 301/2012 zo dňa 31.3.2016 a vo veci sp.zn. 8Cdo 219/2016 zo dňa 15.5.2017. V daných veciach teda najvyšší súd rozhodol po právoplatnosti rozhodnutí vydaných v konaní, obnovenia ktorých sa žalobca domáha. Svoju žalobu na obnovu konania podal žalobca včas, pretože uplatnený dôvod obnovy konania žalobca nemohol uplatniť pred 31.3.2016. Potom ak žalobca podal žalobu na obnovu konania dňa 30.6.2016, podal ju včas, v trojmesačnej prekluzívnej subjektívnej lehote podľa § 230 ods. 1 O.s.p.. Rovnako bola zachovaná aj objektívna lehota pre podanie žaloby na obnovu konania z dôvodov podľa § 228 ods. 1, písm. a) O.s.p., ktorá je trojročná a plynie od právoplatnosti rozsudku. Pokiaľ ide o dôvodnosť samotnej žaloby na obnovu konania, súd prvej inštancie uviedol, že faktom je, že rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Cdo/301/2012 zo dňa 31.03.2016 bolo rozhodnuté po právoplatnom rozhodnutí súdu prvej inštancie v spojitosti s rozsudkom súdu druhej inštancie vo veci sp. zn. 7C/69/2011, a teda toto rozhodnutie neexistovalo v čase rozhodnutia odvolacieho súdu vo veci sp. zn. 7C/69/2011, keďže odvolací súd v danej veci sp. zn. 7C/69/2011 rozhodol dňa 27.01.2015 a najvyšší súd predmetným rozsudkom sp. zn. 3Cdo/301/2012 rozhodol dňa 31.03.2016. Skutočnosťou je i to, že najvyšší súd sa týmto rozsudkom prihlásil k svojmu rozhodnutiu sp. zn. 4Cdo/168/2009 z 20.04.2011 a jeho záveru o nedostatku pasívnej legitímácie poisťovne s poukazom na výklad ustanovenia § 4 ods. 2, písm. a) zákona č. 381/2001 Z.z.. Faktom však tiež je, že v čase rozhodnutia súdu prvej inštancie i odvolacieho súdu vo veci, v ktorej požaduje žalobca obnovu konania už uvedené uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 4Cdo/168/2009 z 20.04.2011 bolo vydané, pričom samotný žalobca na toto rozhodnutie najvyššieho súdu v obnovou napadnutom konaní poukazoval.

6. V súvislosti s dôvodom žaloby na obnovu konania, že sú tu rozhodnutia týkajúce sa strán a predmetu pôvodného konania, ktoré bez svojej viny nemohol žalobca obnovy konania použiť v pôvodnom konaní, a ktoré môžu prívodiť pre neho priaznivejšie rozhodnutie vo veci, súd v súvislosti s poukazom žalobcu obnovy konania na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Cdo/301/2012 zo dňa 31.03.2016 ďalej uviedol, že nemožno opomenúť rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky č.k. III.ÚS/666/2016-36 zo dňa 11.10.2016, ktorým ústavný súd sťažnosť žalobcu odmietol ako zjavne neopodstatnenú, pričom išlo o sťažnosť podanú v súvislosti s rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne č.k. 6Co/609/2014-482 z 27.01.2015, t.j. rozsudkom odvolacieho súdu vo veci sp. zn. 7C/69/2011, t.j. v obnovou napadnutej veci. Ústavný súd vo svojom rozhodnutí konštatoval, že úlohou okresného súdu i krajského súdu vo veci (sp. zn. 7C/69/2011) bolo pri rozhodovaní žalovaného sporu jednoznačne ustáliť, či extenzívny výklad pojmu „škoda“ použitého v zákone o povinnom zmluvnom poistení bude viesť k aplikácii práva contra legem alebo či, naopak, zaužívané výkladové postupy a rešpektovanie súvislostí dotknutých právnych inštitútov a kategórií umožňuje zmysluplne zahrnúť pod zákonnú terminológiu aj nemajetkovú (imateriálnu) ujmu aprotobovaných in abstracto v ustanoveniach Občianskeho zákonníka o ochrane osobnosti. Ak sa krajský súd i okresný súd priklonili k druhej z možností, ústavný súd ju nepovažuje za prejav svojvoľne vedúcej k ústavnej neudržateľnosti. Ústavný súd tiež uviedol, že nemá dôvod odchyliť sa od svojho meritórneho postoja vyjadreného v predchádzajúcich uzneseniach odmietajúcich sťažnosti sťažovateľa ako zjavne neopodstatnené ani na podklade rozsudku najvyššieho súdu z 31.03.2016 vo veci sp. zn. 3Cdo/301/2012. Podľa súdu prvej inštancie treba tiež uviesť, že rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vo veci sp. zn. 3Cdo/301/2012 nepredstavuje

v súčasnosti jednotný právny názor najvyššieho súdu na otázku, či náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch ako jedna z foriem satisfakcie za neoprávnený zásah do života a zdravia fyzickej osoby patrí medzi nároky kryté poistením zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, a teda či sa vzťahuje povinnosť poisťovne na plnenie z povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla aj na právo na náhradu nemajetkovej ujmy vyplývajúcej z § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Odklon resp. nejednotnosť právneho názoru vyplýva napríklad aj z rozhodnutí najvyššieho súdu sp. zn. 8Cdo/1361/2015 z 26.06.2017, sp. zn. 1Cdo/156/2017 a sp.zn. 6MCdo/1/2016 z 31.07.2017 či nepriamo aj uznesenie veľkého senátu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1VCdo/3/2017 zo 04.10.2017. Podľa názoru súdu s prihliadnutím na pretrvávajúce rozdielne právne názory na pasívnu legitímáciu poisťovne v danom predmete konania nielen súdov prvej či druhej inštancie, ale i najvyššieho súdu a najmä na odôvodnenie uznesenia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp.zn. III. ÚS 666/2016-36 zo dňa 11.10.2016, ktoré sa týka rozhodnutí všeobecných súdov v obnovou napadnutom konaní s vysloveným právnym názorom aj vo vzťahu k rozsudku najvyššieho súdu vo veci sp.zn. 3Cdo 301/2012 zo dňa 31.3.2016, žalobcom označené rozhodnutia najvyššieho súdu nemôžu privodiť pre žalobcu priaznivejšie rozhodnutie v obnovenom konaní. Vzhľadom na uvedené súd žalobu na obnovu konania ako nedôvodnú zamietol.

7. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania súd prvej inštancie odôvodnil podľa § 262 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 CSP.

8. Proti tomuto rozsudku v spojení s dopŕňacím rozsudkom podal včas odvolanie žalobca. Uviedol, že sa nestotožňuje s právnym záverom súdu prvej inštancie, ktorým návrh na obnovu konania zamietol. V otázke pasívnej legitímácie poisťovní v prípadoch nárokov z nemajetkovej ujmy uplatňovaných pozostalými po obetiach dopravných nehôd z povinného zmluvného poistenia motorových vozidiel, bola rozhodovacia prax dovolacieho súdu v čase podania žalobcovho návrhu na obnovu konania jednotná. Najvyšší súd ako súd dovolací v konaní sp.zn. 3 Cdo 301/2012 dňa 31.03.2016 vyriekol, že poisťovňa nie je pasívne legitimovaným subjektom v konaniach pozostalých po obetiach dopravných nehôd o náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenú usmrtením ich blízkej osoby pri dopravnej nehode. Svojím rozhodnutím zhodne s predchádzajúcim rozhodnutím dovolacieho súdu z 20.4.2011 sp. zn. 4Cdo 168/2009 potvrdil nedostatok pasívnej legitímácie poisťovne s poukazom na výklad ustanovenia § 4 ods.2 písm. a) zákona o povinnom zmluvnom poistení. Po podaní žaloby na obnovu konania bola doterajšia rozhodovacia prax najvyššieho súdu uznesením 8 Cdo 219/2016 zo dňa 15.05.2017 naďalej potvrdená. Ani v tomto rozhodnutí dovolací súd nezistil dôvod na odlišný výklad § 4 ods. 2 písm. a) zákona č. 381/2001 Z.z. ani po rozhodnutí Súdneho dvora Európskej únie (SD) C-22/12. Mal za to, že SD v rozsudku nevyložil, či v rámci posudzovanej vnútroštátnej právnej úpravy poistného krytia povinného zmluvného poistenia je zahrnutá aj náhrada nemajetkovej ujmy spôsobená blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode. Preto ani nijakým spôsobom nespochybnil závery doterajšej judikatúry aplikujúcej vnútroštátne právo, v zmysle ktorej takáto náhrada nemajetkovej ujmy nespadá do povinného zmluvného poistenia. SD iba uviedol, ako by mala úprava tejto otázky vo vnútroštátnom práve v súlade s komunitárnou úpravou vyzerat'. Z § 4 ods. 2 písm. a) zákona č. 381/2001 Z.z. vyplýva, že toto poistenie nepokrýva uvedený druh nemajetkovej ujmy, ale kryje iba „škodu na zdraví“, pričom škodu na zdraví a nároky spôsobené zásahom do osobnostných práv Občiansky zákonník striktné od seba odlišuje (viď § 13 ods. 2 a § 16 Občianskeho zákonníka na jednej strane a § 444 a nasl. Občianskeho zákonníka na druhej strane), pričom v uvedenom rozsudku SD nebolo konštatované, že by toto ustanovenie bolo v rozpore s niektorou zo smerníc upravujúcich poistenie zodpovednosti motorových vozidiel. Keďže slovenské právo neupravuje takúto náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej obetiam usmrteným pri dopravných nehodách v rámci úpravy zodpovednosti poisteného za škodu, nie je potrebné, aby tento nárok bol v zmysle rozsudku zahrnutý v poistnom krytí z povinného zmluvného poistenia. Podľa názoru žalobcu sú tieto závery súdov udržateľné, nakoľko skutočnosť, že zákon o povinnom zmluvnom poistení bol výsledkom transpozície smerníc EÚ nepostačuje na priame uplatnenie povinnosti voči žalobcovi, ak v tomto rozsahu transpozícia smerníc EÚ do vnútroštátneho práva nebola premietnutá a pre účely eurokonformného výkladu v súčasnosti platný občiansky zákonník tieto dva právne inštitúty jednoznačne z hľadiska pojmu, obsahu, rozsahu vrátane plynutia premlčacích lehôt (pri náhrade škody je premlčacia lehota dvojročná, pri nárokoch z nemajetkovej ujmy plynú trojročná premlčacia lehota) dôsledne rozlišuje. Preto pre možnosť uplatnenia eurokonformného výkladu pojmu škoda v rozsahu pod ktorý by bolo možné subsumovať aj nároky z nemajetkovej ujmy, ak zákonodarca pri transpozícii motorových smerníc do zákona o povinnom zmluvnom poistení *expressis verbis* nerozšíril poistné plnenie aj o nároky z nemajetkovej ujmy, je potrebné prijatie vnútroštátneho právneho poriadku - občianskeho zákonníka sledujúceho zjednotenie komunitárneho a vnútroštátneho práva v uvedených inštitútoch „škoda“ a „ujma“. Táto činnosť však prislúcha zákonodarnej moci. Dovtedy občianskoprávna

úprava škodu od nemajetkovej ujmy dôsledne odlišuje. Súdna moc nemôže suplovať za daného stavu normotvorcu a sama tvoriť právo prijatím nových noriem vo vnútroštátnom predpise pri súčasnom zachovaní odlišnosti týchto právnych inštitútov v Občianskom zákonníku. Takýto postup súdov nevedie k jednotným výkladovým pravidlám a k zjednoteniu rozhodovacej činnosti súdov v podobných veciach, nakoľko bez úpravy občianskeho zákonníka, ktorý by inštitúty škoda a nemajetková ujma zjednotil, bude zasiahnuté do právnej istoty účastníkov v každej veci, v ktorej sa škoda a nemajetková ujma uplatňovaná v zmysle noriem Občianskeho zákonníka (odlišný obsah, odlišné plynutie premlčacích lehôt!) bude chápať odlišne od škody a nemajetkovej ujmy v zmysle noriem zákona o povinnom zmluvnom poistení, podľa ktorých sa škoda má považovať aj za nemajetkovú ujmu. Zásada právnej istoty vyžaduje jednotné posudzovanie týchto právnych inštitútov. Nečinnosť štátu pri riadnej transpozícii európskych smerníc do vnútroštátneho práva nie je možné suplovať takýmito rozhodnutiami. Navyiac, súdna prax je doteraz jednotná pri náhrade nemajetkovej ujmy spôsobenej usmrtením blízkej osoby v dôsledku pracovného úrazu, uplatnenej voči Sociálnej poisťovni v dôsledku zákonného poistenia zamestnávateľa za škodu spôsobenú pracovným úrazom a chorobami z povolania. V týchto veciach má Sociálna poisťovňa identické postavenie ako komerčné poisťovne v prípadoch zákonného poistenia vyplývajúceho zo zákona o povinnom zmluvnom poistení (napr. rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 4 Cdo 160/2007 z 25.02.2009, v ktorom si pozostalí po zamestnancovi, ktorí utrpel smrteľný pracovný úraz uplatňovali voči sociálnej poisťovni nároky z nemajetkovej ujmy na základe zákonného poistenia zamestnávateľa za zodpovednosť za škodu spôsobenú pracovným úrazom alebo chorobou z povolania (identická zákonná úprava ako v § 4 zákona o povinnom zmluvnom poistení. Dovolací súd sa ani v týchto prípadoch neodklonil od dôsledného rozlišovania nárokov na náhradu škody a nárokov z nemajetkovej ujmy. Najvyšší súd pri riešení nastolenej dovolacej otázky, či zamestnávateľ má právo, aby Sociálna poisťovňa uhradila za neho aj priznanú nemajetkovú ujmu ako nárok z občianskoprávnej zodpovednosti za zásah do osobnostných práv, vychádzal z ustanovenia § 44a ods. 2 zák. č. 274/1994 Z.z., v zmysle ktorého zamestnávateľ má právo, aby pri vzniku poistnej udalosti Sociálna poisťovňa zaň hradila „preukázané nároky na náhradu škody na zdraví“. Mal za to, že nemajetkovú ujmu zmiernenú peňažným zadosťučinením nemožno stotožňovať s náhradou škody zo smrteľného pracovného úrazu. V súvislosti s nárokom na náhradu nemajetkovej ujmy za zásah do osobnostných práv podľa ustanovení §§ 11 až 13 Občianskeho zákonníka preto pasívna legitímácia Sociálnej poisťovne, vyvodzovaná z ustanovení §§ 44a ods. 2 a 44b ods. 1 zákona č. 274/1994 Z.z. neprichádzala do úvahy, a to tým viac, že takýto nárok ani nebol predmetom právnej úpravy poistenia v zmysle tohto zákona). Ak súd prvej inštancie prisvedčil záverom Ústavného súdu Slovenskej republiky v konaní sp. zn. III. ÚS 666/2016, tak je potrebné dodať, že úlohou ústavného súdu nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov a právny názor vyjadrený v spomínanom uznesení ústavného súdu nezastávajú všetci ústavní sudcovia. K uzneseniu ústavného súdu sp. zn. I.ÚS 206/2015 podal odlišné stanovisko sudca Milan L'alík, podľa ktorého slovenská právna úprava zatiaľ v predmetnej veci dôsledne rozlišuje medzi škodou podľa § 420 a nasl. Občianskeho zákonníka a nemajetkovou ujmu podľa § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka, takže z hľadiska odškodniteľnosti ujmy poisťovateľom by to mala rešpektovať aj súdna prax dovtedy, kým sa nezmení rozsah existujúceho zákonného poistenia, do ktorého by sa *expressis verbis* zahrnula aj náhrada nemajetkovej ujmy. Zhodné stanovisko s Milanom L'alíkom zaujal aj ďalší sudca ústavného súdu Lajos Mészáros vo svojom odlišnom stanovisku k rozhodnutiu II. senátu Ústavného súdu Slovenskej republiky vo veci sp. zn. II.ÚS 847/2016. Ďalej žalobca poukázal na skutočnosť, že povolenie obnovy konania neprejudikuje rozhodnutie vo veci samej v novom obnovenom konaní. To znamená, že nemá za následok bez ďalšieho zmenu pôvodného rozhodnutia. Nové rozhodnutia najvyššieho súdu, na ktoré žalobca v konaní poukázal, však so zreteľom na konkrétne okolnosti môžu potenciálne privodiť pre žalobcu priaznivejšie rozhodnutie ako pôvodné. Žalobca má za to, že uvedené rozhodnutia založili do istej miery pravdepodobnosť priaznivejšieho rozhodnutia súdu v obnovenom konaní, čo malo súdu postačiť pre rozhodnutie, ktorým obnovu pôvodného konania povolí. S poukazom na uvedené skutočnosti navrhol žalobca, aby odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zmenil a rozhodol, že obnova konania vedeného na Okresnom súde Prievidza pod sp. zn. 7C/69/2011 sa povoľuje.

9. Žalovaní 1/, 2/ a 3/ sa vyjadrili k odvolaniu žalobcu tak, že sa stotožňujú s právnym názorom súdu prvej inštancie obsiahnutým v napadnutom rozsudku, ktorým bol návrh na obnovu konania v našej právnej veci zamietnutý. Dôvodom obnovy konania by malo byť rozhodnutie najvyššieho súdu sp.zn. 3 Cdo 301/2012 zo dňa 31. marca 2016. Najvyšší súd v ňom riešil predovšetkým otázku priameho účinku motorových smerníc a vyhol sa posúdeniu, či vnútroštátna právna úprava spĺňa podmienky stanovené vo výroku rozsudku Haasová, a následnému posúdeniu, či výklad podaný v časovo staršom uznesení NS SR sp. zn. 4 Cdo 168/2009 (ktoré v plnom rozsahu bolo brané do úvahy v pôvodnom

konaní v našej veci súdmi oboch inštancií) je možné považovať za eurokonformný, resp. či je možné interpretovať § 4 ods. 2 písm. a) zákona o povinnom zmluvnom poistení eurokonformne bez toho, aby išlo o výklad contra legem. O tejto otázke dovolací súd podľa vedomosti žalovaných nikdy nerozhodoval a to ani v druhom zo žalobcom zmienených rozsudkov najvyššieho súdu sp. zn. 8 Cdo/219/2016. Najvyšší súd teda dosiaľ neoveril závery doterajšej vnútroštátnej judikatúry vo vzťahu k časovo neskôr definovanej podmienke v rozsudku Haasová, a preto sa tento problém dlhodobo rozdeľujúci odbornú verejnosť len odsunul a nechal na rozhodnutie veľkého senátu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky. Žalovaní naďalej preto zotrvávajú na stanovisku, že doterajšia rozhodovacia prax popierajúca pasívne legitímáciu poisťovacích spoločností je vo svetle rozsudku Haasová ďalej právne neudržateľná. Súd prvej inštancie v napadnutom rozsudku vyčerpávajúco analyzoval, že aj na dovolacom súde existuje názorová nejednotnosť o otázke, či povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenú blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode. Nemožno ani prisvedčiť argumentom žalobcu, že existuje analógia medzi komerčnými poisťovňami a sociálnou poisťovňou, pokiaľ ide o priznávanie náhrady nemajetkovej ujmy spôsobenej usmrtením blízkej osoby v dôsledku pracovného úrazu a prípadmi podobných tomu nášmu. V prvom rade žalovaným nie je známe, že existuje ustanovenie únieového práva, ktoré by blízkym osobám po pracovníkoch usmrtených v dôsledku pracovného úrazu priznávali analogickú ochranu ako sekundárnym obetiam dopravných nehôd. Preto aj keď najvyšší súd uplatňuje dôsledné rozlišovanie pojmov škoda a nemajetková ujma v prípadoch týkajúcich sa Sociálnej poisťovne ako zákonného poisťovateľa zamestnávateľa a pri posudzovaní nárokov nepriznáva pozostalým osobám náhradu nemajetkovej ujmy, pretože rozlišuje vnútroštátne pojmy škoda a ujma na zdraví, nie je možné z toho vyvodiť záver, že tak vo svetle rozhodnutia vo veci Haasová môže a má robiť aj prípadne komerčných poisťovní ako zákonných poisťovateľov prevádzkovateľov motorových vozidiel pri posudzovaní nárokov sekundárnych obetí dopravných nehôd, keďže obsah pojmu škoda na zdraví je pojmom európskeho práva, ktorého záväzný výklad poskytnutý Súdny dvorom je najvyššiemu súdu známy. Vzhľadom na uvedené majú žalovaní za to, že súd prvej inštancie vec správne právne posúdil a vec správne rozhodol, a preto navrhli, aby odvolací súd napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdil.

10. K odvolaniu žalobcu sa vyjadril aj žalovaný 4/. Podľa neho žalobca neosvedčil dôvod na obnovu konania a prvoinštančný súd dostatočným spôsobom odôvodnil svoj rozsudok, s ktorým sa žalovaný 4/ stotožňuje a považuje ho za právne a vecne správny.

11. Krajský súd v Trenčíne ako súd odvolací vec preskúmal podľa § 379 a § 380 ods. 1 CSP v rozsahu a z dôvodov odvolania žalobcu, bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 CSP a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie v spojení s jeho dopĺňacím rozsudkom je potrebné podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdiť.

12. Odvolací súd preskúmaním veci dospel k záveru, že súd prvej inštancie vzal pri rozhodovaní do úvahy všetky skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo prednesov účastníkov vyplynuli, neopomenul rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané, alebo vyšli počas konania najavo. Výsledok hodnotenia dôkazov zodpovedá tomu, čo malo byť zistené spôsobom vyplývajúcim z § 191 CSP. Pri rozhodovaní súd prvej inštancie použil správny právny predpis, správne ho vyložil a na daný skutkový stav ho aj správne aplikoval. Odvolací súd sa preto stotožňuje so skutkovými aj právnymi závermi súdu prvej inštancie a z tohto dôvodu si odvolací súd aj osvojil dôvody napadnutého rozhodnutia o zamietnutí žaloby žalobcu na obnovu konania a v celom rozsahu na ne poukazuje.

13. Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie v spojení s jeho dopĺňacím rozsudkom odvolací súd v zmysle § 387 ods. 2 CSP dodáva nasledovné:

14. Odvolací súd uvádza, že jednou zo zákonných podmienok povolenia obnovy konania v zmysle súdom prvej inštancie aplikovaného § 397 písm. a) CSP je okrem iného existencia rozhodnutia, ktoré sa výslovne týka strán a predmetu pôvodného konania /tento dôvod pre obnovu konania uplatnil žalobca vo svojej žalobe/. Rozhodnutia, ktoré ako dôvod obnovy použil žalobca vo svojej žalobe /rozsudky Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Cdo 301/2012 z 31.3.2016 a sp. zn. 8Cdo/219/2016 z 15.05.2017/ sa netýkajú ani strán konania, ktoré má byť obnovené a ani predmetu pôvodného konania. Ide o odlišnú veci, i keď skutkovo obdobné. Predmetné rozhodnutia najvyššieho súdu sa týka iných strán sporu na strane žalobcov. Hoci predmetom týchto konaní je tiež náhrada nemajetkovej ujmy uplatnená pozostalými po obeti dopravnej nehody voči poisťovateľovi poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, predmet konania nie je totožný s predmetom konania vo veci, v ktorej má byť povolená obnova. Predmetné rozhodnutia najvyššieho súdu teda z hľadiska subjektov a ani z hľadiska vecného nesúvisia s danou vecou. To, že sa objaví iné rozhodnutie, kde iný súd obdobnú vec posúdi inak, na obnovu konania nestačí. Právny názor na výklad zákona vyslovený iným orgánom / hoc aj iným súdom/, než procesným súdom, ktorý vec prejednal v rámci svojej právomoci, nie je

spôsobilý dôvod obnovy konania /vid'. rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky R 105/1998, rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. US 161/2012/. Právne posúdenie vecí v pôvodnom konaní, či už na súde prvej inštancie alebo v odvolacom, či dovolacom konaní, prináleží totiž výlučne všeobecným súdom, ktoré v rámci svojej právomoci vec prejednali a rozhodli o nej.

15. Podmienka pre povolenie obnovy podľa § 397 písm. a) CSP, teda že je tu rozhodnutie týkajúce sa strán a predmetu pôvodného konania, ktoré ten, kto podal žalobu na obnovu konania, bez svojej viny nemohol použiť v pôvodnom konaní a toto rozhodnutie môže privodiť pre neho priaznivejšie rozhodnutie vo veci, preto splnená nebola a bolo dôvodné tak žalobu žalobcu na obnovu konania zamietnuť.

16. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP. V odvolacom konaní boli plne úspešní žalovaní 1/, 2/, 3/ a 4/ a preto im odvolací súd priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 % proti žalobcovi.

17. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu jednohlasne.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancie. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolania musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).